

RIJEČ UREDNIKA

Dragi čitatelji, dragi prijatelji i prijateljice EZA-e,

novo izdanje našeg glasila „EZA – Aktualno“ dolazi u vrijeme kad i mi iz EZA-e krećemo na ljetni odmor. No prije toga želim vam skrenuti pozornost

na dvije važne činjenice: EZA je doživjela veliku premijeru na koju je jako ponosna - prvi puta od osnutka omogućeno nam je da održimo govor na ILO konferenciji. Učinio je to naš predsjednik Bartho Pronk i pritom se pred cijelim plenumom na ovogodišnjoj Međunarodnoj konferenciji rada založio za jačanje socijalnog dijaloga u cijelom svijetu. Upravo je tu poruku istakao u intervjuu i David Pascal Dion. Socijalni dijalog, smatra on, odličan je primjer i za tzv. „teoriju igara“. Suigra socijalnih partnera treba naime poslužiti dobrobiti svih, a kad se pritom ne misli samo na kratkoročnu dobit, tada svi igrači mogu ostvariti i najveću korist za sebe. Obrazovni program koji EZA razvija i ostvaruje u suradnji s radničkim organi-

zacijama u 29 europskih zemalja omogućuje im da dobro opremljeni kroče na „igralište“...

Naš EZA tim želi vam svima ugodno čitanje našeg glasila i dobar odmor za dušu i tijelo!

Sigrid Schraml
Generalna tajnica

Razgovor s Davidom Pascalom Dionom, voditeljem odjela „Socijalni dijalog“ Glavne uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje pri Europskoj komisiji

Pitanje: *Gospodine Dion, Vi ste voditelj odjela „Socijalni dijalog“ u Glavnoj upravi za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje Europske komisije. Junckerova Komisija istakla je poticanje socijalnog dijaloga kao važan prioritet. Tom temom bave se čak dva povjerenika: Valdis Dombrovskis i Marianne Thyssen, a pokrenute su različite inicijative za poticanje socijalnog dijaloga, kao što je na primjer „Novi početak socijalnog dijaloga“. Da li ste primjetili da su te inicijative već ostvarile neki rezultat? Što od njih očekujete?*

Prošle su dvije godine od kada je predsjednik Komisije Juncker inicirao novi početak socijalnog dijaloga kao što je bio obećao u svom govoru pred Europskim parlamentom u julu 2014. Komisija se zajedno sa socijalnim partnerima i zemljama članicama zalaže u ključnim područjima, definiranim na početku Junckerova mandata, za:

- Jače uključivanje socijalnih partnera u europski semestar
- Veća briga za jačanje kapaciteta nacionalnih socijalnih partnera
- Veće sudjelovanje socijalnih partnera u izradi europske politike i zakonodavstva
- Bolja definicija odnosa između ugovora socijalnih partnera i programa za poboljšanje postojećih pravnih propisa

Na temelju bilješke i brošure koje je sastavila Komisija, sastanak na vrhu za socijalna pitanja održao se u martu 2016. Tamo su se sudionici bavili pitanjem provedbe i ostvarenja ciljeva te preuzetih obaveza u okviru „Novog početka za socijalni dijalog“ koji je startao u martu 2015.

Vijeće za zapošljavanje i socijalna pitanja u formaciji ministara za rad i socijalnu politiku (EPSCO) definiralo je 16. juna 2016. pod nizozemskim predsjedanjem zaključke tog Vijeća vezane za „Novi početak za jači socijalni dijalog“. 27. juna 2016. potpisana je po prvi puta zajednička izjava vezana za „Novi početak za socijalni dijalog“. Tu su izjavu potpisali socijalni partneri, Komisija i Vijeće EU pod nizozemskim predsjedavanjem. U izjavi se navode mjere koje će potpisnici provoditi u svom djelokrugu nadležnosti s obzirom na navedena četiri prioriteta.

Osim navedenog htio bih ukazati na još neke aktivnosti koje su se događale nedavno:

- u oktobru 2016. Odbor za zapošljavanje Vijeća po prvi je puta proveo tematsku provjeru za sudjelovanje nacionalnih partnera u europskom semestru. Ta

će se tematska provjera nastaviti u jesen 2017. još detaljnijom i ciljanom provjerom.

- Socijalni partneri bili su vrlo uključeni u konzultacije vezane uz Europski stup socijalnih prava i pozvani su na aktivno uključivanje tijekom njegove provedbe.
- Kroz Europski stup socijalnih prava Komisija je 26. aprila nakon dvije faze konzultacija predočila nacrt Direktive za bolje usklađivanje rada i obitelji. Istovremeno je Komisija započela prvi krug konzultacija među socijalnim partnerima čiji je cilj provjera mogućnosti potpisivanja izjave i stvaranje mjera za suzbijanje problema pri pristupu socijalnoj zaštiti za sve zaposlene bez obzira na oblik njihova zaposlenja

Pitanje: *Sudjelovali ste u izradi nedavno objavljenog dokumenta „Capacity building for social dialogue“. Zašto je Komisiji toliko stalo da se ojačaju kapaciteti socijalnih partnera? Koji će doprinos dati u budućnosti Vaš odjel na snaženju socijalnih partnera?*

Jačanje kapaciteta je jedan od glavnih pristupa „Novog početka za socijalni dijalog“. Bez jačanja kapaciteta socijalnog dijaloga neće biti moguće socijalne partnere snažnije uključiti u reforme i politike na nacionalnoj i europskoj razini. Osim toga, europski socijalni dijalog bit će neučinkovit ako ne postoji snažan socijalni dijalog na nacionalnoj razini.

Komisija i moj odjel pridonose jačanju kapaciteta kroz projekte koji se provode u Torinu u Obrazovnom centru Međunarodne organizacije rada (ILO) i kroz našu financijsku podršku projekata koje realiziraju socijalni partneri. Države članice mogu također koristiti raspoloživa sredstva iz stuktturnih fondova, posebno iz Europskog socijalnog fonda za jačanje kapaciteta organizacija socijalnih partnera. No prije nego što započnemo razgovor o financijama, htio bih prije svega istaći odgovornost organizacija socijalnih partnera. Kao što piše u poglavlju „Capacity Building for Social Dialogue“ Komisijine publikacije „Employment and Social Development in Europe“ (ESDE 2016), u nadležnosti je prije svega socijalnih partnera da realiziraju šanse za jačanje vlastitih kapaciteta, na primjer kroz veće učlanjenje mlađih članova i žena, profesionalizacijom vlastitog rada i jačanjem analitičkih kompetencija svojih zaposlenih.

David Pascal DION

David Pascal Dion od 1. januara 2015. voditelj je Odjela za socijalni dijalog i radne odnose u Glavnoj upravi za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje (GD EMPL) Europske komisije.

Prije te dužnosti radio je više od tri godine kao voditelj Odjela za opću koordinaciju, strateško planiranje i interinstitucionalne odnose u istoj Glavnoj upravi.

Od sredine 2008. do 2011. radio je kao politički asistent upravi u tri glavne uprave GD EMPL-a.

Dion je sredinom 2007. došao u GD EMPL kako bi sudjelovao u izradi Lisabonske strategije i na području Flexicurity-ija (osobito je bio aktivan na sadržaju misije Flexicurity-ija pod vodstvom povjerenika Vladimira Spidla i francuskog predsjednika Senata Gérarda Larchera).

David Pascal Dion započeo je karijeru u Europskoj komisiji 2004. u Glavnoj upravi za obrazovanje i kulturu gdje je radio na izradi priopćenja i radnih dokumenata za zaposlenike Komisije vezane za pitanja ekonomije obrazovanja.

Prije dolaska na rad u Komisiju odradio je nekoliko praksi u znanstveno istraživačkim institutima i međunarodnim organizacijama (uključujući i OECD, EZB, WTO, UN, MMF itd.).

Ima magisterij i doktorat ekonomije sa Sveučilišta Paris Dauphine (Francuska) i Sveučilišta Mannheim (Njemačka) te magisterij pravnih i političkih znanosti Sveučilišta Paris Descartes. Autor je više objavljenih akademskih radova te knjige o ekonomskoj integraciji Europe.

Gospodin Dion je Francuz.

Uloga je europskih i nacionalnih javnih institucija da stvore poticajno okruženje za vlastite inicijative socijalnih partnera i omogućavanje rada socijalnog dijaloga općenito.

Pitanje: *Naši partneri u istočnoj Europi i na zapadnom Balkanu tuže se na ometanje socijalnog dijaloga u njihovim zemljama. Oni su svjedoci smanjenja zaštitnih odred-*

bi za socijalni dijalog i često se tuže da ih se ne prihvaća kao ravnopravne partnere. Čini se da tamošnje vlade manje cijene značaj socijalnog dijaloga. Kakav stav ima Komisija u vezi s tim? Kako bi Komisija mogla pridonijeti poboljšanju situacije?

Točno je da je socijalni dijalog manje razvijen u istočnoj Europi i zemljama zapad-

nog Balkana nego u mnogim zemljama Europske unije. Tržišta rada istočne Europe i zemalja zapadnog Balkana obilježena su određenim slabostima, osobito niskom stopom zaposlenih žena i visokom stopom nezaposlenosti mladih ljudi. U takvom je kontekstu nacionalni socijalni dijalog često polariziran - s jedne je strane usmjeren na reforme tržišta rada, a s druge na promjene Zakona o radu.

S željom da reagira na ove pojave Europska je Komisija u martu 2016. osnovala u suradnji s Međunarodnom organizacijom rada (ILO) i sa Regional Cooperation Council (RCC) Platformu zapadnog Balkana za zapošljavanje i socijalna pitanja. Riječ je o projektu koji financira Europska komisija, a cilj je osnažiti regionalnu suradnju i institucionalne kapacitete vlada i organizacija poslodavaca i radnika te tripartitne institucije. Glavni je cilj poticati zajedničko usvajanje reformi s područja tržišta rada i socijalne politike što ujedno pomaže procese približavanja i pristupanja EU. Platforma potiče razmjenu iskustava dobrih praksi kako bi se poboljšalo funkcioniranje institucija, osobito nacionalnih tripartitnih vijeća za gospodarstvo i socijalna pitanja. Vode se strukturirani dijalozi vezani za zapošljavanje i socijalna pitanja između vlada zapadnog Balkana i socijalnih partnera.

A što se tiče podrške radničkih organizacija u zemljama kandidatima i predkandidatima, Komisija nudi pomoć svojim godišnjim pozivom na predaju projektnih prijedloga. Ti prijedlozi usmjereni su na školovanje i poduku organizacija koje zastupaju radnike. Te zemlje mogu također sudjelovati i u projektima s temom europskog socijalnog dijaloga i u radu sektorskih odbora.

Pitanje: *Sedam naših članica odabralo je Europski stup socijalnih prava za središnju temu svojih obrazovnih aktivnosti u 2017./2018. godini. Ti projekti praćeni su znanstvenom podrškom HIVA-e (Znanstveni institut za proučavanje rada i društva). Osim toga, više je naših članica prošle godine sudjelovalo na javnim konzultacijama. Ako će se europske institucije krajem godine odlučiti za drugi scenarij (samo jedinstveno tržište) ili za četvrti scenarij (činiti manje, ali učinkovitije), to bi vrlo razočaralo naše članice po pitanju procesa europskog ujedinjenja. Što misli Europska komisija učiniti po tom pitanju?*

Ključno političko pitanje je na europskoj razini upravo Europski stup socijalnih

prava koji je nakon opsežnih javnih konzultacija u trajanju od deset mjeseci objavljen 26. aprila 2017. Uz stup važan je i diskusijski dokument o socijalnoj dimenziji Europe koji je sastavni dio diskusije o Bijeloj knjizi o budućnosti Europe, koja je Europskoj komisiji predstavljena 1. marta. Europski stup socijalnih prava je jedna od većih inicijative ove Komisije i služi kao politički kompas sa svojih 20 načela i ključnim pravima koji trebaju pridonijeti dobrom i pravednom funkcioniranju tržišta rada i sistema socijalnih osiguranja.

Komisiji je važan i Vaš doprinos kako bi svi zajedno radili na ostvarenju Europskog stupa socijalnih prava uz istovremeno očuvanje nacionalnih ovlasti i uvažavanje načela supsidijarnosti te korištenja iskustava drugih i učenja iz dobrih praksi.

Zbog toga izuzetno cijenimo Vaš doprinos i želimo Vas ohrabriti da nastavite s radom kako bi socijalna Europa ostvarila trajan uspjeh.

„Sastanak na vrhu za pravedna radna mjesta i rast“, koji će se održati 17. novembra 2017. u Göteborgu bit će značajan miljo-kaz na tom putu i sastavnica opće diskusije o socijalnoj dimenziji Europe.

Tri opcije koje se navode u diskusijskom dokumentu o socijalnoj dimenziji Europe nemaju za cilj preduhitriti rezultate diskusije o europskoj budućnosti. Na te opcije treba gledati kao na izvor inspiracije za diskusiju i one nikako ne smiju ograničavati prostor promišljanja. Građani i građanke i predstavnici interesnih skupina mogu te opcije povezivati, ali i predložiti neke nove opcije.

Pitanje: *Već je prilično jasno da će digitalizacija u svijetu rada ubrzo rezultirati ogromnim promjenama koje će sa sobom donijeti velike promjene za zaposlene ali i za cijelo društvo u Europi. Što su po Vama najveći izazovi u tom kontekstu i kako na njih odgovarate u Vašem području odgovornosti?*

Digitalizacija nije novi fenomen, ona je tijekom zadnjih godina već dosta promijenila europska društva i ekonomije. Provedba digitalizacije snažno se ubrzala i sad pogađa sve više gospodarskih grana.

Digitalizacija u sebi nosi i nove mogućnosti jer zahtijeva nastanak novih zanimanja, ali naravno dovodi i do ukidanja nekih zastarjelih profila zanimanja. Mnoge zada-

će se sad odrađuju uz pomoć automatizacije, a to će imati znatne posljedice na naše radne i životne uvjete – pomislite samo na prometna vozila bez vozača!

Digitalizacija, međutim, stvara i nove oblike zapošljavanja. Najpoznatiji primjer su internetske platforme koje dovode u pitanje važeće uvjete na području socijalnih prava, zapošljavanja i socijalne zaštite. Povećava se broj samostalnih zanimanja i slobodnih zvanja što ugrožava sustave socijalnog osiguranja. U budućnosti će se zaposleni morati suočavati s puno više promjena na poslu i u odabiru svojih profesija nego što je to danas slučaj.

Tržišta rada traže sve više visokokvalificirane zaposlenike, a potražnja za niskokvalificiranim zaposlenicima stagnira ili pada. Nadalje, postoji opasnost isključenja starijih generacija jer ne posjeduju nužne kompetencije koje traži današnje tržište rada, osobito one koje se tiču digitalnih vještina. Postoji i zabrinutost glede kvalitete radnih mjesta u budućnosti, osobito s obzirom na količinu stresa uzrokovanu poslom i poteškoća da se isključimo od posla.

Politički dužnosnici i socijalni partneri moraju reagirati i dati odgovore na ove promjene. Komisija je pokrenula inicijativu vezanu za digitalizaciju unutarnjeg tržišta.

Sustavi obrazovanja i strukovne izobrazbe moraju se usmjeriti na nov način i reagirati na potrebu za novim kvalifikacijama i kompetencijama tržišta rada. Nužna su također i partnerstva između različitih interesnih predstavnika (na primjer između industrije i obrazovnih institucija).

Socijalni partneri imaju ključnu ulogu za provjeru obrazovnih programa i programa za strukovne kvalifikacije jer moraju ispitati odgovaraju li potrebama tržišta i nude li dovoljnu i primjerenu ponudu novih obrazovnih profila.

Poglavlje 4 u „Employment and Social Developments in Europe 2016“ bavi se posljedicama koje će na tržištu rada ostaviti razvoj informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) te digitalizacije. U izvještaju se dolazi do zaključka da će brzina i opseg tih tehničkih inovacija dovesti do dubinskih promjena današnjih socijalnih i ekonomskih sistema. Dodao bih da će te promjene zahvatiti i socijalni dijalog i načine na koji su se dosad vodili kolektivni pregovori. Budućnost Europske unije

ovisit će o izradi i provedbi učinkovitih strategija za suočavanje s digitalizacijom na tržištima rada i s odgovorima za zaštitu socijalnih sistema.

Pitanje: *A koje ste ciljeve postavili sebi osobno? Što Vi želite ostvariti na ovoj funkciji?*

Poticanje socijalnog dijaloga za me je stvaranje garancije za očuvanje dobrog institucionalnog okvira. Želim također pridonijeti i nastanku i jačanju učinkovitih i nezavisnih organizacija za socijalno partnerstvo kako bi se postigli zajednički rezultati i dobri sporazumi socijalnih partnera. Vrlo je važno i da javne institucije uključuju te organizacije pri donošenju političkih odluka vezanih za teme koje se neposredno tiču tih organizacija.

U svom radu osobito cijenim što se stalno nalazimo u pregovorima kojima je cilj postizanje rješenja važnih problema i pitanja, s jedne strane, a s druge mi je važno da smo u kontaktu s ljudima koji su u izravnom dodiru s realnošću svijeta rada i našim društvima i koji se na tim funkcijama suočavaju s konkretnim temama izuzetno važnim našim građankama i građanima, kao što su: radni uvjeti, obrazovanje, stvaranje i ukidanje radnih mjesta itd. To je doista nevjerojatno zanimljivo i motivirajuće.

Iz teorijske perspektive socijalni dijalog je po mom mišljenju sjajan primjer iz „teorije igara“ jer dokazuje da suradnja polučuje bolje rezultate od nesuradnje ili samoživog ponašanja. Nažalost je još uvijek premalo znanstvenih istraživanja vezanih zu to pitanje i želim uputiti svoj apel znanstvenicima da prouče to pitanje i definiraju uvjete koji su nužna pretpostavka za dobar i kvalitetan socijalni dijalog.

Kad držim predavanja u vezi s aktualnim situacijama i budućim tendencijama vezanim za socijalni dijalog navikao sam koristiti kino-plakate koji pedagoški jasno i zanimljivo ilustriraju moguće posljedice raznih scenarija.

Kad želim pokazati snagu dogovora socijalnih partnera koristim film „Kolo sreće“. U tom filmu junaci zamjenjuju uloge i udružuju svoje snage u borbi protiv nepravednog i nefunkcionirajućeg sistema. Kad želim prikazati napetosti između socijalnih partnera i javnih institucija koristim film „Dobar, loš, zao“, a kad želim prikazati skladne odnose posegnem za filmom „Neki to vole vruće“.

Nadam se da će kroz inicijativu koju vodim „Novi početak za socijalni dijalog“, a koja je pokrenuta prije 30 godina, netko nakon 30 godina moći reći da nam takve inicijative više nije ne trebaju jer će tad socijalni dijalog sjajno funkcionirati i biti čvrsto utemeljen u društvu. ■

Predsjednik EZA-e Bartho Pronk održao govor na konferenciji ILO-a

Predsjednik EZA-e Bartho Pronk obraća se delegatima Međunarodne konferencije rada u Ženevi 13.juna 2017

U Europi i diljem cijelog svijeta potreban je snažan socijalni dijalog jer će jedino tako biti moguće osigurati zelena radna mjesta za budućnost kakvu želimo, izjavio je predsjednik Europskog centra za radnička pitanja (EZA) **Bartho Pronk** na plenumu ovogodišnje Međunarodne konferencije rada (IAK) Međunarodne organizacije rada (ILO) koja se održala u Ženevi u junu 2017. Njegova se izjava odnosila na izvještaj „Rad u doba klimatskih promjena – zelena inicijativa“ koji je prezentirao generalni direktor ILO-a.

Bartho Pronk prvi je predsjednik EZA-e koji je održao govor na Međunarodnoj konferenciji rada na kojoj 4000 delegata odlučuje o međunarodnim ugovorima, nadgleda njihovu provedbu i diskutira o svjetskim pitanjima iz svijeta rada. EZA od 2016.godine ima status promatrača na Međunarodnoj konferenciji rada, prati sve diskusije, razmjenjuje mišljenja s tamošnjim EZA-inim partnerima i vodi razgovore s odgovornim predstavnicima ILO-a.

Jedna od najvažnijih tema ove godine bila je odnos prema migraciji radnika i upravljanje tim procesima. Govorilo se o boljem usmjeravanju migracije rada u nacionalnom, susjedskom, regionalnom i nadregionalnom kontekstu i raspravljalo o načinima kako procese privlačenja radne snage učiniti više fair.

U diskusijama koje su se pritom vodile i u razgovorima koje je moderirala EZA postalo je jasno da izbjeglicama nije potrebna samo zaštita od naoružanih sukoba

nego im je nužno omogućiti i srednjoročnu i dugoročnu životnu perspektivu koje obuhvaćaju i njihove obitelji, a pritom je zaposlenje važan faktor. Pozitivni učinak moguć je jedino kad postoje primjereni politički okviri uvjeti i pristup tržištu rada. Mediji dosta prate migracije iz afričkih zemalja, ali ILO procjenjuje da Europa može očekivati jače migracijske priljeve i iz srednje Azije.

Pod nazivom „Zaposlenost i dostojanstven rad za mir i pružanje otpora“ IAK je prihvatio preporuku da se aktualizira dokument iz 1944.godine i prilagodi datostima i potrebama naše sadašnjosti i budućnosti.

U daljnjoj diskusiji kritički su se svi osvrnuli na napredak s obzirom na temeljne principe i prava na radu. ILO stalno provjerava u kojoj se mjeri pridržavaju ključne norme rada u četiri osnovna područja: pravo na udruživanje i kolektivno pregovaranje, zatim ukidanje prisilnog rada, ukidanje rada djece i zabrana diskriminacije pri zapošljavanju i radu. Bartho Pronk i Norbert Klein pratili su diskusije, ali i vodili razgovore s odgovornim osobama ILO-a, kao što su potpredsjednik Upravnog vijeća ILO-a Luc Cortebeek koji je potom izabran za predsjednika vijeća, s regionalnim direktorom za Europu i srednju Aziju Heinzom Kollerom i sa zamjenicom direktorice odjela za aktivnosti zaposlenih (ACTRAV), Annom Biondi. Svi se oni pripremaju i za stogodišnji ILO jubilej 2019.godine kada će ta organizacija Ujedinjenih naroda proslaviti stoti rođendan. Tom će se prilikom svi osvrnuti

na rad ILO-a u proteklom stoljeću i povest će se diskusija o „Budućnosti rada“ u koju će se uključiti i EZA

Ponovno je organiziran susret i razgovor između EZA-inih članica koje su sudjelovale kao delegati na IAK-u. Za tih je 16 delegata bio organiziran radni ručak u zgradi ILO-a. Bila je to dobra prilika za razmjenu iskustava i razmišljanja. Na ručku su također bili prisutni Anna Biondi i savjetnik za socio-religiozna pitanje generalnog direktora, Pierre Martinot-Lagarde.

Govor Bartha Pronka možete naći na internetskoj stranici ILO-a:

http://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/106/plenary/live-broadcast/WCMS_555750/lang-en/index.htm, „Height Meeting of the Plenary“, 13. juni 2017, vrijeme od 4:05:45 do 4:11:03. **Norbert Klein** ■

IMPRESSUM

Izdavač

EZA

Europski centar za radnička pitanja
Johannes-Albers-Allee 2

53639 Königswinter

Tel. +49 - 22 23 - 29 98 - 0

Fax +49 - 22 23 - 29 98 - 22

E-mail adresa: eza@eza.org

www.eza.org

Redakcija

Sigrid Schraml (odg.), Matthias Homey, Norbert Klein, Victoria Znined, Esmeralda Van den Bosch

Dizajn i tisak

HellaDesign, Emmendingen

E-mail adresa: helladesign@web.de

Fotografije

EZA, Europska komisija

Izlazi

4 puta godišnje

Publikaciju financijski
podupire Europska unija